

teydessä pitäisi olla tietoa sanonnan alkuperästä. Lisäksi Kuutti käyttää monesta asiasta kummallisia sanatarkkoja käännöksiä. Esimerkiksi kohdasta *keltainen journalismi* löytyy tällaista: ”Tabloidi-muotoisesta ja dramaattisia valokuvia käyttävästä journalismista on alettu käyttää myös nimitystä jazz-journalismi.” (s.45) Kuka? Missä? Suomessa? Onko Estonian onnettomuudesta kertova dramaattisin kuvin taitettu juttu Demarissa jazz-journalismia?

Syväjournalismia vai taustajuttuja?

Sananmukaisen käännöksen vaikeudesta kertokoon *blind interview*, ”sokea haastattelu, juttu tai lähetys, jossa ei paljasteta haastateltavan henkilöillisyyttä”. Suomessa toimittajat puhuvat ”nimettömänä tai tuntemattomana pysyttelevästä lähteestä tai henkilöstä tai haastateltavasta”. Mielestäni asiatarikka käännös on sanatarkkaa suotavampi. Sananmukaisille käännöksille olisi voinut varata oman typografian.

In-depth reporting on sanastossa syväjournalismia. Mielenkiintoinen uusi sana. Siis sältö vain vaikuttaa samalta kuin jo käytössä

olevan taustoittavan journalismin sisältö.

Syväjournalismi on ”jonkin asian syihin, taustoihin ja seuraamuksiin pureutuva journalismi” (s. 86). Minusta tämä on normaalia journalismia, ei erityistä syväjournalismia.

Entä *sticker*? Sanaston mukaan se on juuttuja, painoksesta toiseen mukana säilyvä sivu. Jossain pienessä lehdessä näitä kutsutaan ”seisoviksi”, jossain toisessa ”jatkuviksi ilmoituksiksi” ja ”vakiopaikkajutuiksi”. Juuttuja sinänsä on hauska nimi, mutta yhtä hyvin voisi tv:n uutistenlukijaa kutsua juuttujaksi.

Kummallista, mikähän sanakirja on antanut *streamerille* vastineen ”vuoto”? Minun sanakirjani kertoo sen olevan paitsi kokosivun otsikon, myös viirin, serpentiniin, nauhan, suikaleen, liuskan ja revontulten valujoovan. Kuutti kertoo sen olevan ”erittäin suuren otsikon”.

Kovien ja pehmeiden uutisten määrittelystä voisi keskustella pari viikkoa.

On vaikea keksiä järkeä lopussa olevalle aakkoselliselle hakemistolle, se kun on ilman sivunumerointia. Sen sijaan aiheenmukainen hakemisto on hyvä idea. Tosin se tässä ensimmäisessä versiossa on vasta lista aiheenmukaisista sanoista.

Journalismia sanastamaan!

Ei ole paljoakaan tietoa siitä, minkälaisia ilmaisia suomalaisissa tiedotusvälineissä käytetään juttutyypeistä, kerrontatavoista jne. Alan oppikirjat perustuvat lähinnä suurten tiedotusvälineiden vuosientakaisiin käytäntöihin. Oisi aika tutkia suomalaista journalistista kulttuuria sanastonkin kautta.

Sanakirjojen ja sanastojen tarkoitus on antaa käyttäjälle lyhyesti tiedot ilmaisujen erilaisista merkityksistä ja käyttötavoista.

Journalistiikan sanasto on sanastoksi vielä keskeneräinen.

”Yksi sanakirjan laatimisen suurimmista vaikeuksista — joka samalla on myös helpotus — on se, ettei kirja koskaan itse asiassa täysin valmistu”, kirjoittaa Kuutti lyhyessä esipuheessaan. Näin on.

Kaarina Melakoski

Numeron kirjoittaja

Keckrantz, Jan, tutkija, Tukholman yliopisto, JMK
 Haila, Anne, PhD, National University of Singapore
 Hellsten, Iina, YM, tutkija, Tampere
 Kantola, Anu, VTM, tutkija, Helsinki
 Kuutti, Heikki, FL, tutkija, viestintätieteiden laitos, Jyväskylän yliopisto
 Melakoski, Kaarina, YM, lehtori, tiedotusopin laitos, Tampereen yliopisto
 Mörä, Tuomo, VTM, tutkija, viestinnän laitos, Helsingin yliopisto
 Reunanen, Esa, YM, tutkija, Tampere
 Sirkkunen, Esa, YM, tutkija, Tampere